

Odgovori

Napomena: Kod nekih su pitanja mogućnosti točnih odgovora višestruke jer je riječ o interpretaciji izvora. U slučaju nedoumice, treba se voditi i kontekstom učeničkog odgovora i uvažiti one koji su u skladu ili na tragu ponuđenih interpretacija.

1. Odgovor: ukupno 2 boda

- 1.1. uporaba alata/plug/korištenje konjske snage i sličan kontekst koji upućuje na korištenje novih alata i životinjske snage, a ne na ručno sijanje/obradu 1 bod
- 1.2. razvijeni srednji vijek/razvijeni i kasni srednji vijek/10./11. st. 1 bod

Alfa 131-132, Profil 162, Meridijani 169, ŠK 161

2. Odgovor: 1 bod

- a) sprava za određivanje geografskih koordinata (astrolab) 1 bod
- Profil 202, Meridijani 197-202 ŠK 51 – 57 Alfa 92-96

3. Odgovor: ukupno 5 bodova

- 2.1. izgradnja tornja/samostana Svete Marije u Zadru (1 bod za građevinu i 1 za grad) 2 boda
- 2.2. zauzimanju (osvajanju) dalmatinskih gradova/vladavina nad Dalmacijom (dalmatinskim gradovima)/priznavanje kraljeve/ugarske vlasti u Zadru/osvajanju Zadra 1 bod
- 2.3. osvojio grad bez borbe i otpora/obećao povlastice/grad je dobio samoupravu i sve u sličnom kontekstu 1 bod
- 2.4. upravljala je samostanom (redovnicama)/izgradila je/dovršila samostan/podigla je toranj 1 bod

Alfa 110, ŠK 109, Profil 48, Meridijani 48-49

4. Odgovor: ukupno 4 boda

- 4.1. smrt kralja Haralda/promjena na engleskom prijestolju/smjena dinastija/Vilim/William Osvajač okrunio se za kralja (Engleske)/dolazak normanske dinastije na englesko prijestolje i sličan kontekst 1 bod
- 4.2. Domesday book/Doomesday book/Knjiga strašnog suda 1 bod
- 4.3. vojnici su naoružani dugim mačevima/imaju trokutaste štitove/pločaste pancirke/vizire/konje/sjekire (priznati sva vidljiva oružja i opremu) 2 boda

Meridijani 40-41, Profil 42, ŠK 101 (netočno : Plantageneti u Engleskoj od 1066), Alfa 100

5. Odgovor: ukupno 1 bod

- d) prvi saziv parlamenta u Engleskoj

Alfa 101 ŠK 99,101,102, 110, Meridijani 44,49, Profil 46, 48

6. Odgovor: ukupno 4 boda

- 6.1. o porezima se odlučuje na temelju općeg pristanka/ne odlučuje vladar, nego predstavničko tijelo (nadbiskupi, biskupi, opati, grofovi, viši baruni)/porezi se izglasavaju i sličan kontekst odgovora 1 bod
- 6.2. velikodostojnici se osobno sazivaju, a ostali, manje moćni, preko šerifa i sličan kontekst 1 bod
- 6.3. Ivan Bez Zemlje, 1215. 2 boda

7. Odgovor: 1 bod

b) Faust Vrančić

Meridijani 212, Profil 219.

8. Odgovor: 1 bod

d) Herman Dalmatin

ŠK 83, Alfa 95

9. Odgovori ukupno 4 boda

9.1. Bizantsko Carstvo izgubilo je do sredine 15.st. većinu teritorija/Carigrad je bio opkoljen s kopna i mora/Turci su u ljudstvu i oružju bili nadmoćniji/Carigrad se našao izoliran i sličan kontekst, ali koji je vidljiv na karti i slici, a ne prema tekstualnom izvoru iz pitanja ili uopćeno 1 bod

9.2. Osmanlije zaposjeli grad/ubojstvo, smrt cara/porobljavanje/sultanovo osvajanje grada i sličan kontekst 1 bod

9.3. piše iz perspektive branitelja Carigrada/stanovnika, autor izvora je visoki činovnik/dostojanstvenik/dvorjanin i sličan kontekst (1 bod za navođenje perspektive i 1 bod za zanimanje) 2 boda

Meridijani 46-48, Profil 40

10. Odgovor: 1 bod

a) zarobljene kraljice u bitci kod Gorjana 1386.

ŠK 115-116, Profil 52, Meridijani 54-56, Alfa 119-120

11. Odgovor: 1 bod

d) pobjeda Henryja Tudora

Alfa 105

12. Odgovor: ukupno 3 boda

12.1 rekonkvista /kršćanska rekonkvista 1 bod

12.2. iz kršćanske perspektive/iz perspektive ponovnog osvajanja teritorija koje su osvojili arapski osvajači početkom 8. st./iz perspektive kršćanskih država na Pirenejskom poluotoku i sličan kontekst 1 bod

12.3. (Kraljevina) Kastilija/(Grofovija) Portugal/(Kraljevstvo) Navarra/(Grofovija) Barcelona/Aragon (dovoljno je navesti ime države, bez oblika državnog uređenja) 1 bod

Profil 38-39

13. Odgovor: ukupno 5 bodova

13.1. Odlika: viteška osobine/viteštvo/ratnik 1 bod

Argument: prikazan je naoružani vitez na konju/konjanik/vitez(konjanik) ima zastavu i plemićki grb i sličan kontekst odgovora, koji je u skladu s analizom slikovnog izvora 1 bod

13.2. Hrvoje Vukčić Hrvatinić moli/ucjenjuje/prijeti kraljici pozivajući se na svoje prethodne zasluge i kraljevo obećanje i u sličnom kontekstu 2 boda

13.3. zbog sudjelovanja u protudvorskom pokretu/zbog pobune i urote protiv kralja Žigmunda i sličan kontekst koji se specifično odnosi na protudvorski pokret, a ne samo uopćenu pobunu 1 bod

Meridijani 64-65

14. Odgovor: ukupno 3 boda

15. Odgovor: ukupno 6 bodova

15.1

Način izrade: ručno je napisan i ukrašen i sličan kontekst koji upućuje na ručnu izradu 1 bod

Argumentacija: izrađen je prije izuma tiskarskog stroja (u 15. st.) i sličan kontekst 1 bod

15.2. Ludovik I. Veliki/Ludovik I. Anžuvina/Ludovik Anžuvina (ne priznaje se samo Ludovik) 1 bod

15.3. vrednuje ga pozitivno, argument: naziva ga silnim i/ili velikim (može samo jedno od toga) 2 boda (1 bod za isticanje je li pozitivan ili negativan, 1 bod za jedan argument)

15.4. pismen/obrazovan/vitez/viteštvo i sve u sličnom kontekstu (ne priznaju se oznake položaja i funkcije -sin kneza, nego samo stečene vještine) 1 bod

Alfa 114, https://www.croatianhistory.net/etf/novakov_misal.html

16. Odgovor: ukupno 4 boda

16.1. s namjerom potvrde vlasti u Dalmaciji na temelju odredbi Zadarskog mira/objave mira s Venecijom (Mlečanima)/objave da je osigurana Ludovikova vlast od Kvarnera do Drača i sličan kontekst 1 bod

16.2. Ukupno 2 boda

Anžuvinci se prepoznaju na svim trima izvorima po (kraljevskom) grbu (1 bod), argument: ljljani i vodoravne crte (može i samo jedno od obilježja) 1 bod

16.3. 1358. godina 1 bod

Meridijani 52-54, Alfa 117, Profil 50-51

17. Odgovori: ukupno 2 boda .

17.1. Ivana Orleanska prikazana kao ratnica/vojni element 1 bod

17.2. Ivana Orleanska osuđena je i spaljena na lomači kao vještica/proглаšena vješticom/spaljena kao vještica/osuđena kao vještica 1 bod

Meridijani 39, ŠK 98, Profil 45, Alfa 104

18. Odgovor: ukupno 2 boda

plug sa željeznim vrhom/plug s kotačima/uporaba konja, a ne goveda koji je brži/ tropski sustav obrade zemlje/gnojidba/izmjena poljoprivrednih kultura/usavršena metalna kosa i svi odgovori koji govore o usavršenim alatima i tehnologiji obrade zemlje (moraju biti prisutni na slici) 2 boda

Meridijani 182-184

19. Odgovor: ukupno 6 bodova

19.1. Kraljevskom odlukom/Zlatnom bulom Bele IV. grad/Gradec dobio zemlju/posjede/ oslobođeni plaćanja carine u kraljevstvu i sličan kontekst vidljiv iz izvora, a ne poopćeno (može i citat iz izvora) ukupno 2 boda

19.2. razvoj trgovine važan je za gospodarski uspon gradova i sličan kontekst koji naglašava trgovačku djelatnost, odnosno razmjenu dobara 1 bod

19.3. posrednička trgovina (1 bod),

Argument: primjer koji uspoređuje proizvode iz unutrašnjosti i prekomorske robe, opis robe iz različitih krajeva koja ide preko Dubrovnika i sličan kontekst (1 bod)

19.4. b) Kačići 1 bod

Alfa 154-155

20. Odgovor: ukupno 2 boda

20.1. ugar/odmor zemljišta kako bi se obnovila plodnost tla/ i u sličnom kontekstu 1 bod

20.2. omogućuje veći udio obrađenog zemljišta i veći urod jer na ugaru manji dio obradive zemlje/ 2/3 zemljišta se obrađuje/dobiva se više proizvoda i sličan kontekst 1 bod

Meridijani 170

21. Odgovor: 1 bod

a) Luj IX. Sveti

Profil 44-45, Meridijani 38, Alfa 103

22. Odgovor: ukupno 3 boda

22.1. trgovci su trgovali putujući od sajma do sajma/trgovci su koristili konjski prijevoz i sličan kontekst koji naglašava mobilno trgovanje 1 bod

22.2. trgovac iz svojega sjedišta/ureda upravlja poslovima/sjedi za radnim stolom s računima i slični kontekst koji naglašava trgovanje iz jednog središta 1 bod

23.3. mjenice 1 bod

Profil 171-173, Alfa 165-167

23. Odgovor: ukupno 5 bodova

23.1. 1 bod za svaki brod i za svaku karakteristiku broda - ukupno 4 boda

I. dugačak brod/niski bokovi, brod na vesla i jedra/drveni brod 2 boda

II. obli trup/uzdignuti pramac i krma/tri jarbola/latinsko i križno jedro 2 boda

(priznati sve odgovore koji se mogu uočiti na slikama i opisuju izgled i karakteristike brodova), a nisu nužno navedeni u ključu za odgovore)

23.2. portulan/portulani 1 bod

Meridijani 218-220, Alfa 172-175, Profil 221-223

24. Odgovor : 1 bod

d) Johannes Kepler

Meridijani 209

25. Odgovor: za svaki ispravno spojeni par 1 bod, ukupno 4 boda

1. c, 2. a, 3. d, 4. e

(višak: b- pripada Karlu VII.)

Meridijani 38-39, ŠK 96-97, Profil 42-44, Alfa 101-103

Županijsko natjecanje iz Povijesti
Školska godina 2023/ 2024.
Skupina 4: II. razred srednje škole
Ponedjeljak, 18. ožujka 2024.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo
znanosti i
obrazovanja